

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقد گفتمانی دولت‌های
پس از انقلاب اسلامی با معیار
گفتمان انقلاب اسلامی

(جلد دوم)

دولت‌های هاشمی، خاتمی، احمدی‌نژاد

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه ناشر
۱۳	مقدمه
۱۵	فصل اول: دولت هاشمی رفسنجانی
۱۷	مواضع و دیدگاه‌های دولت هاشمی و حزب دولت‌ساخته کارگزاران سازندگی
۱۷	تعدیل و توسعه اقتصادمحور
۱۸	اعتدال‌گرایی
۱۸	تقدم توسعه بر عدالت
۱۹	گرایش به الگوی توسعه سرمایه‌داری
۲۰	سیاست داخلی
۲۱	الگوی تعدیل؛ راهبرد اقتصاد، مرام سیاست
۲۳	دیپلماسی اقتصادگرا و برون‌گرایی تعاملی
۲۴	تنش‌زدایی و اعتمادسازی
۲۵	گفتمان دولت هاشمی رفسنجانی
۲۷	حزب کارگزاران سازندگی
۳۴	مواضع و گفتمان غالب بر حزب کارگزاران سازندگی
۳۴	تلفیق اسلام و لیبرالیسم
۳۸	نفی نظام اقتصادی و سیاسی اسلام
۴۱	تکنوکراسی (فن‌سالاری)
۴۴	سنت و مدرنیسم
۴۵	نظام جمهوری اسلامی

۴۶	ولایت فقیه
۴۸	امام خمینی
۴۹	آزادی
۵۱	اصلاحات
۵۲	سیاست‌های اقتصادی کارگزاران
۵۴	اقتصاد بازار آزاد و سرمایه‌داری
۵۵	عملکرد در راستای اصلاح الگوهای اقتصادی و فرهنگی جامعه
۵۶	اصالت دادن به اعلامیه حقوق بشر
۵۷	حق برابری زن و مرد
۵۸	حمایت از مستضعفین و نهضت‌های اسلامی و آزادی‌بخش
۶۰	قانون اساسی
۶۲	انحراف از مسیر انقلاب و امام خمینی
۶۸	تهاجم فرهنگی
	نقد و بررسی گفتمان دولت هاشمی رفسنجانی و حزب دولت‌ساز کارگزاران از منظر گفتمان معیار انقلاب اسلامی
۷۰	ضعف در مبانی نظری
۷۵	ثبات سیاسی به جای توسعه سیاسی
۷۶	درک ناقص از دوگانه وابستگی - توسعه سیاسی
۷۷	نداشتن برنامه معین در حوزه فرهنگ متناسب با توسعه اقتصادی
۷۸	تنزل سرمایه‌های اجتماعی نظام
۸۰	دیپلماسی تعامل با جهان و تنزل از عدم تعهد انقلابی
۸۲	تعامل با جهان و استکبارستیزی
۸۴	تنش‌زدایی و رابطه با آمریکا
۸۵	فرهنگ و مسائل فرهنگی
۸۸	جمع‌بندی و ارزیابی کلی
۹۱	فصل دوم: دولت خاتمی
۹۱	شکل‌گیری جریان اصلاحات
۹۶	رئوس دیدگاه‌های خاتمی و همفکرانش (گفتمان اصلاحات)
۹۶	نقطه مرکزی گفتمان اصلاحات
۹۶	اصالت آزادی

اصالت سکولاریسم و جدایی دین از عرصه اجتماع و سیاست	۹۹
حوزه فرهنگ	۱۰۲
آنارشیسم فرهنگی و هنجار ستیزی	۱۰۴
شارلاتانیسم مطبوعاتی	۱۰۵
اهانت به ولایت فقیه	۱۱۲
براندازی نرم و کودتا علیه ولیّ فقیه	۱۱۸
اهانت به روحانیت شیعه، فرهنگ شهادت و شهادت طلبی	۱۲۳
تشکیک در مشروعیت نظام	۱۲۵
پذیرش پلورالیسم، قرائت پذیری و تکثر در فهم	۱۲۹
حوزه اقتصاد	۱۳۰
تکیه بر مدل اقتصاد سرمایه‌داری، اختلاف در تیم اقتصادی و عدم اولویت اقتصاد	۱۳۱
اهانت به دین و احکام الهی	۱۳۴
حوزه سیاست	۱۳۶
هجوم گسترده به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و نهادهای انقلابی	۱۳۶
پذیرش نظام لیبرال دموکراسی	۱۳۹
نفی مردم‌سالاری دینی و لزوم گذار به دموکراسی غربی	۱۳۹
تساهل و تسامح	۱۴۲
نافرمانی مدنی و ایجاد گسست بین حکومت و مردم	۱۴۲
ساختار شکنی و خروج از حاکمیت (تحصن، استعفا و...)	۱۴۴
اصلاحات و برگزاری انتخابات‌ها	۱۴۷
لوايح دوقلو	۱۵۶
اصالت دادن به توسعه سیاسی	۱۶۰
پذیرش سیاست خارجی مبتنی بر صلح‌گرایی، پذیرفتن ارزش‌های جهانی	۱۶۲
تکیه بر تنش‌زدایی و تسلیم شدن در مقابل آمریکا	۱۶۳
ترس و رابطه با آمریکا	۱۶۹
پلمپ تأسیسات هسته‌ای	۱۷۳
نامهٔ محرمانه دولت خاتمی به رئیس‌جمهور آمریکا	۱۷۸
اهداف ایران	۱۷۹
اهداف آمریکا	۱۷۹
منافع ملی و مسئولیت‌های اسلامی	۱۸۳
گفت‌وگوی تمدن‌ها و جامعه مدنی جهانی	۱۸۴

- ۱۸۵ غرب‌گرایی، غرب‌آرایی.....
- ۱۹۱ نامه‌ای برای فردا.....
- ۱۹۳ مهم‌ترین نقاط تعارض و تقابل دو گفتمان.....
- فصل سوم: دولت احمدی‌نژاد.....**
- ۱۹۹ الف - گفتمان عدالت.....
- ۲۰۰ مواضع دولت احمدی‌نژاد در دوره گفتمان عدالت.....
- ۲۰۰ عدالت به مثابه دال مرکزی.....
- ۲۰۴ بازگشت به احکام و ارزش‌های الهی و تبعیت از ولی فقیه.....
- ۲۰۵ جامعیت دین (ملازمت دین و سیاست).....
- ۲۰۶ استکبارستیزی.....
- ۲۰۷ تبعیت از مکتب اهل بیت علیهم‌السلام و پابندی به ولایت فقیه در تداوم مکتب اهل بیت علیهم‌السلام.....
- ۲۱۱ پابندی به مردم‌سالاری دینی.....
- ۲۱۲ استقلال‌خواهی.....
- ۲۱۴ تلاش برای وحدت ملی و اسلامی.....
- ۲۱۶ ایستادگی و مقاومت.....
- ۲۱۷ اقتصاد عدالت‌محور.....
- ۲۱۹ ساده‌زیستی، دوری از اشرافیت و توجه به محرومین.....
- ۲۲۰ حمایت از مظلومان و مستضعفین و دفاع از نهضت‌های آزادی‌بخش.....
- ۲۲۳ پذیرفتن نظام ظالم حاکم بر جهان.....
- ۲۲۵ گسترش روابط با کشورهای غیرمتخاصم براساس مبانی اسلامی و انسانی.....
- ۲۲۶ برنامه هسته‌ای.....
- ۲۳۱ مدیریت جهادی.....
- ۲۳۲ عزت اسلامی و توجه به کرامت انسانی.....
- ۲۳۲ غیریت‌سازی در گفتمان عدالت.....
- ۲۳۳ غیریت‌سازی در بعد داخلی.....
- ۲۳۳ غیریت‌سازی در بعد خارجی.....
- ۲۳۴ الف) مقابله با نظام تک‌قطبی و هژمونی آمریکا.....
- ۲۳۴ ب) اصلاح و تغییر سازمان‌های بین‌المللی.....
- ۲۳۵ هژمونی در گفتمان‌های عدالت.....
- ۲۳۶ گفتمان عدالت در فرمایشات رهبر معظم انقلاب.....

۲۳۷	ب - گفتمان بهار
۲۳۷	مواضع دولت احمدی نژاد در دوره گفتمان بهار
۲۳۷	مهرورزی
۲۴۱	انسان کامل
۲۴۳	ظهور
۲۴۸	ملیت (مکتب ایران)
۲۵۷	بیداری انسانی
۲۵۹	قانون گریزی
۲۶۱	بی توجهی به فرهنگ
۲۶۲	پیروی نکردن از دستورات ولی فقیه
۲۶۳	برقراری رابطه با آمریکا
۲۶۴	همکاری نکردن در رفع بحران سوریه
۲۶۶	نقد و بررسی گفتمان عدالت و بهار با معیار گفتمان انقلاب اسلامی
۲۶۹	پیوست ۱
۲۶۹	نتایج تحقیق و تفحص مجلس از عملکرد فرهنگی دولت خاتمی
۲۷۰	الف: وضعیت نشر کتاب
۲۷۱	ب: نمایشگاه‌های بین‌المللی
۲۷۳	الف- محتوای فیلمها و آثار سینمایی
۲۷۴	ب- ساختار قوانین و مقررات حوزه سینما و نحوه اعمال آنها توسط مسئولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۲۷۸	پیوست ۲
۲۷۸	متن لوایح دوقلو
۲۷۸	مقدمه توجیهی
۲۸۲	پیوست ۳
۲۸۲	متن کامل نامه محرمانه فرماندهان سپاه به خاتمی
۲۸۵	منابع مربوط به دولت هاشمی رفسنجانی
۲۸۷	سایت‌ها و خبرگزاری‌ها
۲۸۷	منابع مربوط به دولت خاتمی
۲۸۹	منابع مربوط به دولت احمدی نژاد
۲۸۹	سایت‌ها و خبرگزاری‌ها

مقدمه ناشر

دولت‌هایی که تا کنون در جمهوری اسلامی با رأی مردم روی کار آمده و برای مدتی، تمام سرمایه‌ها و امکانات و فرصت‌های کشور در اختیار آنان قرار گرفته است، هر کدام نقاط قوتی داشته و کاستی‌ها و نقاط ضعفی هم داشته‌اند. هر جا این دولت‌ها به آرمان‌ها و ارزش‌ها تکیه کرده و انقلابی و جهادی عمل کرده‌اند موفق بوده و شاخص‌های اسلام ناب را در جامعه گسترش داده و بر جذابیت پیام نظام برای آحاد جوامع بشری افزوده‌اند. و هر جا دولت‌ها، به هر اندازه، از این ارزش‌ها عدول کرده و ویژگی‌های اسلام آمریکایی را تقویت کرده‌اند، از اهداف نظام فاصله گرفته و مدیریت ایمانی و تقوایی بر جهان بشری را به تأخیر انداخته‌اند.

مسئله مهم دیگر این است که کارآمدی نظام و موفقیت آن در عمل به شعارها و آرمان‌ها، با عملکرد و رفتار این دولت‌ها سنجیده می‌شود و تبلیغات جهانی هم به این رویکرد به شدت دامن می‌زند. این شبهه بسیار خطرناکی است که بایستی به آن پاسخ روشن داد و ابهام‌های ایجاد شده را از ذهن‌ها زدود و دامن نظام را از خس و خاشاک دولت‌ها پاک نمود.

نقدگفتمان دولت‌های پس از انقلاب اسلامی در حقیقت پالایش نظام از خطاها و کاستی‌ها و گاه انحرافات دولت‌هاست تا درخشندگی گفتمان اصیل انقلاب که همان گفتمان بنیانگذار انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) و خلف صالح او امام خامنه‌ای (مدظله) است، همچنان بر تارک این نظام دیده شود. دولت‌های پس از انقلاب اسلامی را باید با محک و شاقول گفتمان اصیل و ناب انقلاب ارزیابی و سنجش کرد تا هم سره از ناسره مشخص شود و

هم این شبهه دشمن افروخته به بصیرت عمیق منتهی گردد.

در این پژوهش که در مقابل خود دارید، تلاش شده است تا رفتار و تفکر و اقدامات میدانی این دولت‌ها بررسی شود و طبعاً برای این بررسی نیاز به طرح و تبیین شاخص‌ها بود که انجام گرفت. در اصطلاح «دولت» ما به قالب و غالب ساختار سیاسی حکومت در زمان آن دولت‌ها نگریسته‌ایم. دولت موقت فاقد رئیس‌جمهور بود ولی با نخست‌وزیری مهندس بازرگان اداره می‌شد. در دولت بنی‌صدر، رئیس‌جمهور وجود داشت و نخست‌وزیر، اما آنچه در جامعه و در هیاهوی تبلیغاتی شهره شد دولت بنی‌صدر است و لذا با این نام بررسی شده است. در دولت کوتاه شهید رجایی که مبنای فکری و عملی رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر یکی و منطبق بر هم بود به نام دولت رجایی نامیده شده است. اما آخرین دولتی که نخست‌وزیر داشت یعنی دوران ریاست‌جمهوری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، به دلیل مخالفت اساسی و عمیق ایشان با سیاست‌ها و برنامه‌های نخست‌وزیر، مهندس موسوی، و حتی عدم رضایت به نخست‌وزیری ایشان، ما عملکرد آن را تحت عنوان «دولت موسوی» بررسی کرده‌ایم. رهبری در آن دوران، عمده وقت خود را صرف جبهه‌های نبرد حق علیه باطل می‌کردند و در امور اجرایی دولت دخالت خاصی نداشتند. این توضیح در بررسی‌های مربوط به هر دولت بیشتر و عمیق‌تر روشن می‌گردد.

امیدواریم این پژوهش که حاصل تلاش برادر عزیز جناب آقای مجتبی دولتی است، مطلوب نظر مخاطبان قرار گیرد و خداوند به لطف و کرمش بر آن، اثری شایسته در جهت تحقق گام دوم انقلاب قرار دهد.

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

مقدمه

باگذشت بیش از چهل بهار از انقلاب اسلامی، شکل‌گیری دولت اسلامی (انقلابی)، بیش از پیش ضروری به نظر می‌رسد. دولتی که ارکان آن، انقلاب و مبانی انقلاب اسلامی را از بن دندان باور داشته باشند. دولتی که به دنبال اجرای درست قانون باشد و در مسیر خود، آرمان‌ها و ارزش‌های اسلامی و انقلابی را در جامعه محقق نماید و شرایط را برای شکل‌گیری جامعه انقلابی فراهم نماید و از این رهگذر زمینه را برای ایجاد تمدن نوین اسلامی فراهم کند.

برای رسیدن به چنین دولتی ابتدا باید مبانی اصیل انقلاب اسلامی را شناخت و سپس دولتمردانی متناسب با آن را انتخاب کرد. از آنجایی که از تجربه گذشته می‌توان به عنوان چراغ راه آینده استفاده نمود، ما در این پژوهش در ادامه نقد گفتمانی دولت‌های پس از انقلاب اسلامی، به نقد دولت‌های سازندگی و اصلاحات می‌پردازیم. ما معتقدیم که علت اصلی عدم تحقق دولت اسلامی، همراه نبودن کامل دولت‌های پس از انقلاب با گفتمان تمدن‌ساز انقلاب اسلامی است.

نقد گفتمانی دولت‌ها، به دو طریق می‌تواند به ما کمک کند. اولاً کمک می‌کند که ما اشتباهات گذشته را دانسته و در جهت رفع آن برآیم و در راستای تحقق دولت اسلامی مورد نظر گفتمان انقلاب اسلامی تلاش کنیم. کمک دوم این است که این پژوهش پاسخگویی به شبهه نا کارآمدی گفتمان انقلاب اسلامی است. ما معتقدیم که عملکرد اکثر دولت‌های بعد از انقلاب، کاملاً بر اساس اصول و شاخص‌های گفتمان انقلاب اسلامی نبوده

وگاهی نیز در تضاد با این اصول حرکت کرده‌اند. لذا شکل‌گیری دولت اسلامی و انقلابی و تحقق عینی آرمان‌های انقلاب نیازمند عمل و رفتار بر اساس گفتمان تمدن‌ساز انقلاب اسلامی که همانا گفتمان اسلام ناب محمدی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ است، می‌باشد.